

FRIKOMMUNEFORSØG 2016 - 2019
ANSØGNING
KOMMUNERNE
HOLBÆK, ASSENS, NORDFYN, RINGKØ-
BING-SKJERN OG SLAGELSE

ØGET BORGERINVOLVERING
OG
SAMSKABELSE

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Vi inddrager og samskaber med borgerne - men vil skridtet videre	3
Formål	3
Begrundelse for valg af tema	3
Vi vil finde svarene	3
Allerede oplevede barrierer og forventning om flere	4
Både fælles og individuelle forsøg	4
Holbæk	5
Udfordringer	5
Plan- og Udviklingsstrategi.....	5
Frivillighedsstrategi.....	6
Motivation for indgå i netværket.....	6
Assens	7
Politik for aktivt medborgerskab som overordnet ramme	7
Lokalråd og Medborgerråd som arenaer for øget borgerinddragelse	7
Den politiske og administrative understøttelse.....	7
Nordfyn.....	8
Politik for det aktive medborgerskab	8
Som frikommune.....	9
Forankringen.....	9
Ringkøbing-Skjern.....	10
Ny politisk vision	10
Samskabelse kræver både kulturelle og organisatoriske forandringer	10
Motivation for at indgå i netværket	10
Slagelse	11
Fokus på udvikling af landdistrikter: Fællesskaber og netværk	11
Borgerdreven Innovation	11
Borgerstyrede budgetter.....	11
Kontinuerlig forpligtende dialog	11
Frikommuneforsøget : Styrket lokalt partnerskab	11
Organiseringen af kommunenetværket.....	13
Politisk forankring.....	13
Administrativ forankring	13
Tværkommunal styregruppe.	13
Netværksgrupper.....	13
Årlige temadage	13
Koordinationsgruppe	13
Borgerinvolvering	13
Følgforskning	14
Evaluerings	14

Indledning

Som svar på Social- og Indenrigsministerens invitation af 15. januar 2016 har følgende kommuner dannet et netværk med henblik på at blive godkendt som frikommuner i 2016-2019 under temaet *"øget borgerinvolvering og samskabelse"*:

- Holbæk
- Assens
- Nordfyn
- Ringkøbing-Skjern
- Slagelse

Vi inddrager og samskaber med borgerne - men vil skridtet videre

Allerede i dag er alle fem kommuner optaget af og arbejder med borgerinddragelse og samskabelse med borgerne på forskellig vis. Da alle fem kommuner oplever og forventer et stort potentiale i et øget og tættere samarbejde med borgerne om fremtidens velfærdsløsninger, er vi samtidig optaget af, hvordan vi i fremtiden kan videreudvikle det aktive medborgerskab - til gavn for borgerne og udviklingen af deres lokalsamfund. Som led heri vil muligheden for at udfordre de bureaukratiske og lovgivningsmæssige barriere, der måtte være for at opnå det fulde potentiale af samarbejdet, være yderst givtigt.

Formål

Formålet med netværket er at videreudvikle arbejdet med borgerinvolveringen og samskabelse med borgerne samt i stigende grad at inkorporere borgerinvolvering og samskabelse som metode i det kommunale arbejdsfelt.

Begrundelse for valg af tema

Begrundelsen for vores valg af tema er flersidet og foranlediget af nogle af de udfordringer, som vi oplever i vores kommuner.

For det første er den kommunale opgaveløsning flere og flere steder under forandring. Nye metoder, nye teknologier og en strammere økonomi medfører, at vi må udfordre vores måde at drive kommunerne på. Dette bevirker blandt andet, at vi har stort fokus på, hvordan vi i større omfang involverer de ressourcer, der befinder sig i vores lokalområder.

Inddragelse af borgerne samt samskabelse med borgerne indeholder i vores optik et væsentligt uudnyttet potentiale. Vi har en overordnet tro på, at vi sammen med borgerne kan forbedre eksisterende velfærdsløsninger, ligesom vi sammen med borgerne kan finde og udvikle helt nye velfærdsløsninger.

For det andet ønsker vi at forbedre det lokale nærdemokrati ved hjælp af en langt tidligere inddragelse af borgerne i de politiske beslutningsprocesser. I dag oplever mange borgere en stadig stigende distance til "kommunen" og oplever sig ikke som en del af det store fællesskab i kommunen.

Det gælder både på det overordnede plan, hvor distancen til byrådets beslutninger og indflydelsen på disse kan virke (for) lang, ligesom indflydelsen på borgerens egen helhedssituation kompliceres af, at kommunernes arbejde bliver mere og mere specialiseret som følge af, at regelsættene bliver mere udviklede og komplicerede.

Borgerens oplevelse af denne distance er naturligvis alvorlig set i lyset af kommunernes (og statens) demokratiske legitimitet.

Vi vil finde svarene

Alle fem kommuner i netværket er optaget af, hvordan vi kan finde nye måder at angribe vores udfordringer på, og hvordan vi kan udfordrelovgivningsmæssige barrierer for den nye styringstilgang.

Vi vil arbejde på at forbedre den oplevede distance mellem borgerne og "kommunen" gennem udvikling af nye løsninger og metoder, hvor borgerens involvering og engagement i kommunens opgaveløsning sættes i fokus, og hvor der lægges vægt på samskabelse med borgerne.

Både i forhold til de allerede oplevede barrierer og i forhold mulige fremtidige barrierer vil en frikommuneforsøgsordning medvirke til, at vi kan arbejde videre med henblik på at skabe den bedste kommune for og med borgerne.

Allerede oplevede barrierer og forventning om flere

Alle kommunerne i netværket har allerede på nuværende tidspunkt oplevet en række lovgivningsmæssige barrierer i forhold til samarbejdet med og inddragelsen af borgerne.

Det er samtidig forventningen, at de fem kommuner i løbet af en eventuel fritagelsesperiode vil opleve nye barrierer, når vi betræder de næste skridt i forhold til inddragelsen og samskabelsen med borgerne.

Frikommunestatus inden for dette område vil betyde, at vi har et vigtigt værktøj i forhold til at overkomme barriererne og derved kan opnå det fulde potentiale i den øgede borgerinvolvering og samskabelse med borgerne.

Både fælles og individuelle forsøg

Det er forventningen, at netværket vil ansøge om en række nye fritagelser i forsøgsperioden. Netværket ønsker dog også at bygge på erfaringerne fra de tidligere frikommuneforsøg, som omfatter forsøg indenfor det overordnede tema. Dette medfører blandt andet, at der i visse tilfælde vil ønskes fritagelse på områder, hvor tidligere frikommuner allerede har opnået fritagelse, uden at det dog endnu har afstedkommet ny lovgivning på området.

Allerede nu har netværket udpeget en række fælles relevante fritagelsesområder, som netværket ønsker at arbejde med i fællesskab:

- a) Udbetaling af offentlige støttemidler til fælles sociale formål, eksempelvis § 18 midler til grupper/enkeltpersoner (uden foreningstilknytning) uden at dette vil få skattemæssige konsekvenser for modtageren.
- b) Ret til, at dagpenge- og efterlønsmodtagere kan arbejde frivilligt og ulønnet uden fradrag i ydelsen på offentlige institutioner (udenom foreninger), hvilket ikke er muligt i dag.
- c) Mulighed for, at kommunen kan yde godtgørelse til kommunale frivillige, fx befordring, telefon m.v. jf. muligheden for godtgørelse igennem foreninger.
- d) Forsikring af frivillige¹

Foruden ovenstående fælles emner vil de enkelte kommuner arbejde med hver deres fritagelsesforsøg indenfor temaet.

Netværket og de enkelte kommuner vil i løbet af efteråret 2016 afdække forsøgsområderne grundigt med henblik på afsendelse af konkrete fritagelsesansøgninger i november 2016 og endelig igangsættelse primo 2017.

I det følgende vil de enkelte kommuner motivere deres baggrund for deltagelse i frikommunenetværket vedr. øget borgerinddragelse og samskabelse.

---

¹ Jf. Social- og Indenrigsministeriet er der i slutningen af april '16 blevet truffet afgørelse om, at der ikke er lovhjemmel til, at kommuner må forsikre frivillige. Netværket er naturligvis vidende om, at Social og Indenrigsministeren samtidig har meddelt, at hun ønsker at se nærmere på, om lovgivningen kan ændres. Dog vil netværket gerne have mulighed for at arbejde med dette forsøgsområdemens lovarbejdet står på.

Holbæk

De forpligtende fællesskaber og det engagerede medborgerskab er stærkt i det danske samfund - og er samtidig en del af svaret på vores udfordringer.

Vi har i Holbæk en lang tradition for lokaldemokrati og for en bred og folkelig deltagelse i samfundslivet og samfundsdebatten.

Vi har siden kommunalreformen arbejdet med 17 lokalfora, hvor det nære demokrati er på dagsordenen.

Demokratiexperimentariatet i 2014 byggede ovenpå erfaringerne her, og er senest afløst Projektudvalget for lokal udvikling, som er et § 17 stk. 4 udvalg.

Udfordringer

Som alle andre kommuner, kan Holbæk konstatere, at kommunernes rolle i udviklingen af velfærdssamfundet og samspillet med borgere og virksomheder er under forandring. Vi skal finde de gode løsninger på de store udfordringer, og det skal ske indenfor en økonomisk ramme, som bliver mindre og i en tid, hvor mange mennesker ikke oplever at være en del af et fællesskab.

Vi har både en økonomisk udfordring, udfordring omkring fællesskabet og den fremtidige velfærd.

Borgerne *skal* have mere kvalitet i velfærden.

Innovation og udvikling for og med borgerne skal kendetegne vores virke. De bedste løsninger bliver skabt i samarbejde.

Vores udfordringer skal gribes an på en ny måde.

Plan- og Udviklingsstrategi

Holbæk formulerede derfor i sin udviklingsstrategi fra 2016, at det skal være et stærkt kendetegn ved Holbæk kommune, at forældre engagerer sig i skoler og børnehaver, at pårørende og frivillige giver en hånd med på plejecenteret, og at borgere deltager i dialogen omkring den lokale udvikling. Det er engagerede medborgere, der gør en forskel.

Holbæk Byråd vil udvikle fællesskabet med borgerne frem for bare at være kommune for borgerne. Derfor skal Holbæk Kommune videreudvikle mulighederne for at være engageret medborger.

Byrådet ønsker at fokusere indsatsen på områderne:

- Bedre rammer for frivillige
- Dialog mellem borgere og kommune
- Styrke foreningslivet og de organiserede fællesskaber

For yderligere at underbygge denne udvikling formulerede Byrådet i 2013 programmet Holbæk i Fællesskab, hvor det besluttes, at

- Vi skal innovere opgaveløsningen: Mere for mindre - for og med borgeren
- Vi skal være kommune på en ny måde: Fra myndighed til medspiller
- Vi skal have fokus på kerneopgaver fremfor på fagområder: Bruge vores faglighed til at løfte kerneopgaven
- Det handler om mennesker fremfor sager og om en positiv og aktiv tilgang til service og samarbejde
- Det handler om at være politiker, administration og borger på en ny måde. At nytænke og løfte i fællesskab

Som konsekvens heraf har kommunen inviteret borgere, foreninger og virksomheder med ind i såkaldte omstillingsgrupper, hvor der i fællesskab blev arbejdet med en række emner/temaer med henblik på nye og bedre løsninger af kommunens udfordringer.

Indtil nu har der således i alt været nedsat 12 omstillingsgrupper med en bred vifte af emner.

Erfaringerne fra arbejdet er selvfølgelig vekslende, og indeholder såvel gode, som mindre gode erfaringer.

Erfaringerne er samlet op i evalueringsrapporter.

Selvom metoderne i omstillingsgruppearbejdet fortsat skal udvikles, ønsker Holbæk byråd at fortsætte med at forfine og effektuere det gode og udviklende samarbejde med borgerne.

De gode erfaringer ligger specielt i forhold til, når der arbejdes med meget konkrete emner – eksempelvis omkring skolestruktur (nedlæggelse af små skoler) og når virksomheder involveres direkte og konkret i arbejdet med de udsatte (aktivitetsparate) borgere.

Det er derfor udgangspunktet i det videre arbejde – vi skal arbejde mere i dybden med konkrete problemstillinger.

Frivillighedsstrategi

Byrådet har besluttet at arbejde videre med en frivillighedsstrategi, hvor Holbæk skal styrke samarbejdet mellem de frivillige organisationer samt skabe gode rammer for det frivillige arbejde.

Motivation for indgå i netværket

Holbæk vil fortsat arbejde med at øge borgerinvolveringen dels gennem nye omstillinger; men også gennem projektudvalg og fællesskaberne, herunder fortsat at deltage med at dele erfaringerne med dette arbejde blandt andet ved deltagelse på Folkemødet.

Gennem deltagelse i frikommuneforsøget kan vi i kommunenetværket udvikle og forfine dette arbejde yderligere.

Hidtil har vi kun stødt på ganske få regelsæt, som har været hæmmende eller stillet sig i vejen for denne borgerinvolvering; men vi kan øjne visse problemstillinger, når vi skal gå mere ned i materien i det enkelte fagspecialer.

Og det er netop det, vi skal nu. De gode ideer og forslag, som blev genereret i omstillingsgrupperne, skal nu omsættes i det daglige arbejde med borgerne.

Selvom vi i dag endnu ikke har det fuldstændige klare overblik over, hvilke regelsæt, som vi fremover ønsker at udfordre, ønsker vi at søge om frikommunestatus for at have værktøjet, hvis vi i vores fortsatte arbejde støder på u hensigtsmæssige regelsæt.

Vi forventer som friforsøgskommune at få igangsat en proces, hvor vi kan udfordre regler og barrierer der, hvor de står i vejen for borgerne.

Assens

Assens Kommunes forudsætninger² for at indgå i et frikommunenetværk vedrørende "øget borgerinddragelse og samskabelse med borgerne" bygger både på Byrådets Vision for det aktive medborgerskabs udvikling frem mod 2018 (herunder på en række konkrete tiltag og politikker) og på en politisk og administrativ organisation, der understøtter arbejdet med aktivt medborgerskab og samskabelse.

Politik for aktivt medborgerskab som overordnet ramme

Allerede i dag samarbejder og inddrager Assens Kommune borgerne omkring konkrete udfordringer og opgaver, som vurderes at blive løst både mere innovativt og bedre gennem borgerinddragelse.

Med Assens Kommunes nye og bredt favnede politik for aktivt medborgerskab "Sammen er vi bedst" er der formuleret en klar ramme for, hvordan vi i fremtiden i stadig stigende grad inddrager, samarbejder og samskaber med borgerne både i forhold til udviklingen af de enkelte lokalsamfund såvel som videreudviklingen af kommunens opgaveløsning i øvrigt.

Assens Kommunes politik for aktivt medborgerskab bygger på en overordnet tro på, at et tættere sammenspil mellem borgere og kommunen har stor værdi – både for borgerne og kommunen som helhed. Dette gælder både i forhold til borgernes oplevede distance til kommunen såvel som i forhold til udviklingen af bedre og nye velfærdsløsninger.

Politikken for det aktive medborgerskab udgør derfor et godt fundament og en konkret ramme for at igangsætte nye forsøg vedr. øget borgerinddragelse/involvering og samskabelse med borgerne.

Lokalråd og Medborgerråd som arenaer for øget borgerinddragelse

Model for lokalråd i Assens Kommune vil desuden fungere som en oplagt arena for nye forsøg med fokus på øget borgerinddragelse og samskabelse med borgerne.

Lokalrådene er geografisk forankrede borgerråd og repræsenterer således borgerne i et givent lokalområde. Foruden borgernes egne projekter og udviklingsplaner drøfter lokalrådene årligt udvikling og øget samarbejde/samskabelse med byrådspolitikere. Derfor tænkes lokalrådene at være oplagte arenaer for eventuelle forsøg med eksempelvis lokalforankrede borgerbudgetter, øget kompetence til lokalrådene, øget medbestemmelse m.v.

I tillæg hertil kan Assens Kommunes Medborgerråd også indtænkes som en relevant platform for nye forsøg ift. borgerinddragelse. Medborgerrådet er til forskel for lokalrådene ikke geografisk forankret i et enkelt lokalområde, men dækker hele Assens Kommune. Desuden består rådet af både repræsentanter fra frivillige sociale foreninger og selvorganiserede grupper og enkeltpersoner. Rådet skal blandt andet fungere som Byrådets sparringspartner vedrørende aktivt medborgerskab, hvorfor Medborgerrådet vil være en central samarbejdspartner i et frikommuneforsøg.

Den politiske og administrative understøttelse

Foruden den overordnede ramme for det aktive medborgerskab, i form af politikken såvel som eksempelvis lokalrådene og Medborgerrådet som arenaer for nye forsøg, understøtter både den politiske og administrative organisering i Assens Kommune ligeledes arbejdet med aktivt medborgerskab og samskabelse.

Indsatsen i forhold til at videreudvikle det aktive medborgerskab i Assens Kommune er i denne byrådsperiode forankret i et fast stående udvalg, Innovations- og Medborgerskabsudvalget samt i direktørområdet Innovation og Netværk.

---

² Assens Kommunes deltagelse i netværket er under forudsætning af Assens Byråds endelig beslutning den 1. juni 2016.

Nordfyn

Samskabelse og det aktive medborgerskab fylder stadig mere i kommunernes bevidsthed. I Nordfyns Kommune er vi bevidste om værdien i det aktive medborgerskab. Ikke kun fordi vi står over for en demografisk udvikling, der vil medføre store økonomiske udfordringer for vores kommune, men fordi aktive medborgere og samskabelse skaber bedre løsninger for kommunens borgere.

I Nordfyns Kommune er der en lang tradition for frivilligt arbejde. Hver dag bidrager frivillige fra foreninger, fonde, organisationer m.fl. til at løfte konkrete opgaver. Det engagement er en hjørnesten i kommunens velfærd, og noget vi gerne vil understøtte. Derfor har vi i gennem flere år arbejdet målrettet med at styrke samarbejdet mellem borgerne og kommunen, senest i en stort anlagt visionsproces, hvor borgerne har bidraget til at udvikle visionen og de underlæggende visionseffektmål:

- Flere virksomheder etablerer og udvikler sig på Nordfyn
- Vi tiltrækker flere borgere på landet og i byerne
- Vi løfter uddannelsesniveaet
- Vi gør det nemmere for erhvervsliv, borgere og turister at udvikle og tage del i det nordfynske kultur- og fritidsliv
- Vi øger mobiliteten og den digitale tilgængelighed
- Vi oplever en større grad af livskvalitet
- Vi gør det legende let at træffe det sunde valg
- Vi tager aktivt del i fællesskabet og udtrykker os positivt om Nordfyn
- Vi synliggør vores fælles succeser

Kommunen er bevidst om, at vi ikke kan nå målene alene. Vi er afhængige af samspillet med kommunens borgere, foreninger og erhvervsliv, og her spiller samskabelse og det aktive medborgerskab en afgørende rolle.

På de interne linjer har vi derfor øget fokus på at skabe en organisation, der kan bidrage til at udvikle samarbejdet med borgerne. I et samarbejde med COK har vi iværksat en målrettet kompetenceudviklingsindsats til at fremme innovation og organisatorisk udvikling. Både politikere, medarbejdere og ledere har via et meritgivende innovationsakademi, fået konkrete værktøjer og metoder til at arbejde med innovation og innovationskompetencen er nu øget bredt i organisationen. Årlige temperaturmålinger har vist, at det er lykkedes med at skabe en innovativ kultur. Det ses blandt andet ved at ledere og medarbejdere har opnået en større forståelse for hvad innovation er og har lyst til at bidrage til det innovative arbejde. Det tværfaglige og samskabende element i innovationsprocesserne tillægges stor værdi, vurderes positivt og prioriteres af hele organisationen. I den aktuelle udgave af vores innovationsakademi, øges fokus på de borgerinddragende processer, hvor det aktive medborgerskab sættes yderligere i spil.

Politik for det aktive medborgerskab

Derfor ønsker Nordfyns Kommune at udvikle en politik, der kan fremme det aktive medborgerskab og styrke frivilligheden i kommunen. Vi ønsker at skabe en platform for det aktive medborgerskab, hvor det giver mening og skaber værdi for de medvirkende parter inden for alle områder af det kommunale opgavefelt.

For Nordfyns Kommune er det oplagt at tage skridtet fuldt ud, når vi laver en politik for det aktive medborgerskab. Vi skal skabe et solidt fundament for et samarbejde mellem borgerne og kommunen, men også borgerne imellem. Vi skal have så mange kræfter som muligt i spil, og det skal være

---

nemt – kun på den måde kan vi lykkes. Derfor vil en status som frikommune være et værdifuldt værktøj til, at understøtte den nye politik og de indsatser, der skal følge i kølvandet.

Som frikommune

Som frikommune forventer vi at kunne styrke det frivillige arbejde i vores 13 lokalråd, og at styrke deres rolle som en samskabende drivkraft, på tværs af kommunen. Lokalrådene er allerede meget aktive, men med vores nye politik får de den rette støbning til at blive en helt central del af fundamentet for det aktive medborgerskab i Nordfyns Kommune.

Vi forventer også, at vi som frikommune vil kunne udfordre rammerne for samarbejdet mellem kommunen og de mange frivillige foreninger, der dagligt forsøger at bidrage til livskvaliteten for borgerne. Vi vil sikre, at de frivillige får mulighed for at udfolde sig uden for mange snærende bånd, og at rekrutteringsgrundlaget øges. Målet er, at vi som myndighed bliver en ligeværdig samarbejdspartner og at vi sammen kan bruge en status som frikommune til at finde handlemuligheder og løsninger, der kan bruges i landets øvrige kommuner.

Forankringen

Politiken for det aktive medborgerskab vil blive forankret i både det politiske, administrative og frivillige niveau, hvor sidstnævnte er en direkte sparringspartner til de to førstnævnte niveauer. Det samme vil gøre sig gældende med Nordfyns Kommune som frikommune. Kommunen har det politiske og administrative ansvar, men det aktive medborgerskab fordrer at vi deler ansvaret og i den sidste ende gevinsten.

Ringkøbing-Skjern

Ny politisk vision

Ringkøbing-Skjern Kommunes byråd formulerede i 2014 en fælles politisk vision, 2 tværgående politikker om "Det gode liv" og "Vækst" samt ni sektorpolitikker. Samskabelse med borgerne og det aktive medborgerskab går som en fælles rød tråd igen i såvel visionen som alle politikkerne.

De politiske ønsker har været dels at skabe et øget ejerskab og forståelse for lokale kommunalpolitiske problemstillinger i civilsamfundet, og dels at anvende borgernes egne ressourcer til at udvikle nye og innovative løsninger af kerneopgaverne.

Den politiske vision er efterfølgende udmøntet i tre hovedspor: Det første spor indebar etableringen af et Frivilligheds- og Ildsjæleakademi (FIA). Frivilligheds- og Ildsjæleakademiets formål er at styrke og udvikle frivilligheden ikke blot i Ringkøbing-Skjern Kommune, men i hele Danmark. Dette forsøger vi at opnå ved at udvikle et nyt samspil mellem den offentlige sektor og borgerne, hvor borgerne ikke kun ses som brugere, men som partnere og ressourcer til at skabe velfærd og fællesskab - det aktive medborgerskab.

Det andet spor betød, at byrådet i efteråret 2015 har gennemgået et forløb med fokus på borgerinddragelse, som resulterede i vedtagelsen syv principper for borgerdialog – både på byråds- og udvalgsniveau.

Endelig har kommunen sammen med VIA University College i 2016 iværksat et stort 3-årigt kultur- og uddannelsesprojekt. Formålet er at uddanne alle kommunens ledere samt nøglemedarbejdere til at arbejde med samskabelse med borgere og virksomheder.

Samskabelse kræver både kulturelle og organisatoriske forandringer

Hvis vi som kommune skal kunne deltage i reel faciliterende samskabelse med borgere, foreninger og virksomheder, kræver det først og fremmest en organisatorisk kulturforandring. Politikere, ledere og frontmedarbejderne skal lære at agere i netværk, hvor kommunen ikke nødvendigvis har en ledende rolle, og kerneopgaven skal skabes og udvikles sammen med borgeren – og ikke for borgeren.

At lykkes med faciliterende samskabelse indebærer imidlertid også, at den kommunale organisations grænser åbnes i forhold til civilsamfundet. Når vi inviterer frivillige ind i maskinrummet, giver virksomhedsrepræsentanter ansvar for dele af det kommunale budget eller medinddrager foreninger både i politikformuleringen- og implementeringen, udfordrer det ikke alene vores måde at arbejde på, men også den bane, der kan spilles på. Det betyder naturligvis ikke, at grundprincipper omkring legalitet, saglighed og habilitet skal fraviges, men blot at det forvaltningsmæssige regelsæt også bør kunne rumme den nye virkelighed for det kommunale virke.

Motivation for at indgå i netværket

Ringkøbing-Skjern Kommunes arbejde med samskabelse og det aktive medborgerskab er kun lige begyndt. Arbejdet er forankret i byrådet via den politiske vision og nye principper for borgerdialog, og i lokalsamfundet gennem stærk involvering af en række forskellige aktører i formuleringen og implementeringen af kommunens nye politikker, og gennem etableringen af FIA og et nyt Erhvervs-Vækstforum. Organisationen er midt i et kulturforandringsprojekt, hvor vi gennem en række konkrete projekter afsøger både muligheder og begrænsninger for sammen med borgerne at skabe innovativ løsning af kerneopgaverne.

Vi har ikke et fuldt overblik over, hvilke regelmæssige barrierer, vi kommer til at støde på i dette arbejde – men ønsker at deltage i frikommunenetværket for at kunne udvide den fælles bane, som kommune og lokalsamfundet har at spille på.

Slagelse

Fokus på udvikling af landdistrikter: Fællesskaber og netværk

I Slagelse Kommune har vi gennem de sidste par år haft et særligt fokus på udvikling af vores landdistrikter. Vi har gennem en årrække haft en tæt dialog med vores mange lokalråd, som gør en stor indsats for at skabe udvikling og gøre vores lokalområder attraktive, og dette er blevet intensiveret.

Vi har netop udarbejdet en bosætningsstrategi, der beskriver en række tiltag som skal sættes i værk for at tiltrække nye borgere og fastholde dem, der allerede bor i landdistrikterne. Et af temaerne er fællesskaber og netværk, som ses som en forudsætning for at borgerne får et tilhørsforhold til det sted, som de har valgt at slå sig ned på. Frivillige indsatser og lokale fællesskaber er med til at skabe levende lokalsamfund.

Senest har vi afholdt stormøde for civilsamfundets mange aktører og fortsætter dialogen med udgangspunkt i visionen "Væksten gror nedefra". Ideen er baseret på viden om, at hvis vi frisætter mennesker og organisationer, frigør vi samtidig potentialer, som bevirker at borgerne engagerer sig og skaber nye partnerskaber og initiativer.

Vi oplever, at borgerne har en reel interesse for at engagere sig i beslutningsprocesser, der handler om lokalsamfundenes fremtid. På kort tid har vi oplevet, at der er frigjort nye stærke kræfter, hvor borgerne tager initiativ og viser, at de ønsker at bidrage til fællesskabet. Det momentum vil og skal vi gribe.

Borgerdreven Innovation

I et forsøg på at skabe yderligere engagement har vi gennem de sidste år faciliteret initiativer om borgerdreven innovation, hvor aktører i større geografiske områder går sammen om at udarbejde lokale udviklingsplaner eller skabe fælles udviklingsprojekter. Formålet er at skabe netværk og samarbejde mellem lokalråd, institutioner og foreninger, som rækker ud over de enkelte lokalområder samt at understøtte arbejdet med at skabe en strategisk, lokal forankret plan for, hvordan områderne skal udvikle sig.

Borgerstyrede budgetter

I de samme geografiske områder har vi arbejdet med borgerstyrede budgetter, hvor kommunen har stillet midler til rådighed til aktiviteter, som borgerne har ønsket at sætte i værk. Vi har i den forbindelse udfordret de lokale borgere på at tænke i større områder og tiltag, der kunne fremme den tværgående og fælles udvikling.

Kontinuerlig forpligtende dialog

I perioden har vi desuden intensiveret den kontinuerlige og forpligtende dialog mellem lokalråd, administration og fagudvalget for landdistriktsudviklingen ved 3-4 årlige dialogmøder. Intentionen er at understøtte relationerne og fremme den gensidige forståelse for de vilkår og perspektiver, som parterne arbejder med. Møderne planlægges i tæt fællesskab mellem lokalrådsrepræsentanter og den kommunale administration.

Frikommuneforsøget : Styrket lokalt partnerskab

Som frikommune ønsker vi at bygge videre på de erfaringer, vi allerede har gjort, og vi vil gerne iværksætte tiltag, der yderligere kan styrke det aktive medborgerskab i landdistrikterne.

Vi ønsker eksempelvis at eksperimentere med nye tiltag indenfor borgerstyrede budgetter i større udvalgte geografiske områder, hvor borgerne får øgede kompetencer i forhold til beslutninger, der vedrører den kommunale opgaveløsning. Ligesom det har været tilfældet med den borgerdreven innovation er et af formålene at styrke netværk og samarbejder mellem lokalråd, foreninger samt kommunale institutioner og øvrige enheder i de pågældende områder.

Vi har også planer om at eksperimentere med initiativer, som giver foreninger og iværksættere bedre mulighed for at etablere sig i tomme butikker og andre tomme bygninger for på den måde at skabe liv i mindre byer i landdistrikterne.

Vi ved endnu ikke hvilke love og regler vi vil komme til at udfordre, men ønsker som frikommune at have muligheden for at kunne søge dispensation, når behovet opstår.

Initiativerne vil blive forankret i § 17 stk. 4 udvalget Borgerdreven Innovation i Landdistrikterne, som er nedsat af Landdistrikts-, Teknik- og Ejendomsudvalget.

Organiseringen af kommunenetværket

Politisk forankring

Arbejdet i netværket følges tæt af de fem byråd, som med jævne mellemrum vil blive orienteret om netværkets arbejde.

I perioden påtænkes det desuden, at de fem borgmestre mødes og udveksler erfaringer ift. borgerinddragelse og samskabelse med borgerne

I netværket ser vi den politiske involvering som vigtig og væsentlig. Dette skyldes blandt andet, at det er nødvendigt at holde fokus på, hvordan øget borgerinvolvering og samskabelse med borgerne eventuelt får betydning for de lokalpolitiske roller, herunder hvordan disse eventuelt måtte forandre sig i forløbet.

Administrativ forankring

Tværkommunal styregruppe.

Der nedsættes en tværkommunal styregruppe, bestående af relevante chefer/direktører, som har ansvaret for den overordnede styring og koordination af arbejdet.

Netværksgrupper

Under den tværkommunale styregruppe er der mulighed for nedsættelse af netværksgrupper ad hoc. Disse netværksgrupper refererer til styregruppen. Netværkene sammensættes af relevante ledere og medarbejdere. Udover den mere direkte erfaringsudveksling og vidensdeling, skal disse netværksgrupper være rum for indbyrdes sparring og kvalificering i forhold til opstart af nye forsøg i forbindelse med frikommuneordningen.

Hvert netværk har sin netværksansvarlig, som sørger for de praktiske ting i og omkring netværkets virke.

Årlige temadage

For yderligere at optimere den indbyrdes sparring afholdes der forventeligt 1-2 årlige temadage.

På de årlige temadage kan de deltagende kommuner medbringe en eller flere "udfordringer", som de ønsker sparring på af de øvrige deltagere. På den måde sikrer vi, at netværket også bliver et aktiv for de enkelte kommuner, der både indeholder netværksskabende elementer, innovativt indhold og løsningsorienterede dagsordener.

På de årlige temadage inviteres de fem borgmestre ligeledes.

Desuden vil det være muligt for repræsentanter fra Social- og Indenrigsministeriet at deltage på disse temadage.

Koordinationsgruppe

Hver kommune udpeger en ansvarlig koordinator, som indgår i en arbejdsgruppe med de øvrige kommuners koordinatører.

Arbejdsgruppen får ansvar for rammerne for netværkets drift – eksempelvis dagsorden til styregruppemøderne og temadagene.

Der arbejdes i videst muligt omfang med brug af de elektroniske platforme.

Borgerinvolvering

I hele organiseringen af arbejdet vil vi lægge vægt på inddragelse og involvering af borgerne, både lokalt i den enkelte kommune, men også i eksempelvis netværk og temadage på tværs af kommunerne.

Følgeforskning

Netværket er imødekommende i forhold til eventuelt følgeforskning. Center for Offentlig Kompetenceudvikling har tilkendegivet interesse herfor overfor netværket.

Evaluering

Der foretages løbende evalueringer af netværkets virke, som opsamles i en samlet evalueringsrapport ved forsøgets afslutning.

Der lægges konkrete planer for evalueringerne af de enkelte forsøg i forbindelse med forsøgets beskrivelse, da evalueringsformen kan variere mellem de forskellige forsøg.